

mere til. Der er f. Eks. kommet det til, at der i Loven om Markfred er anvist disse Kasser en Indtægt, som ganske vist ikke falder ret hyppigt, men som dog er henvist til de fri Fattiggasser; naar nemlig ingen melder sig som Ejermænd af optagne Kreaturer, skulle de efter en vis Tid sælges ved offentlig Auktion, og for saa vidt denne Auktion indbringer mere end de paaløbne Omkostninger, skal Indtægten gaa i den fri Fattiggasse. Det er altsaa en Indtægt. Jeg tror ikke, den falder ret hyppig, saa jeg nævner det kun for ikke at blive attrapperet i at have sagt noget urigtigt. Ligeledes i Vejloven af 1867 er der en Bestemmelse om, at naar Naturalarbejder ved Vejene forsømmes, kan der idømmes en Bøde derfor, og denne Bøde tilfalder de fri Fattiggasser. Saaledes vil man finde spredt hist og her Bestemmelser om, at Bøder og lignende Ydelser tilfalde de fri Fattiggasser. Men jeg tror nok, at enhver, der ellers kender noget til denne Institution, vil give mig Ret i, at det er noget, der ikke fylder i Kassen. Hvad der derimod har fyldt bedre i Kassen, er, at der i Landkommunalloven af 1867 og Købstadkommunalloven af 1868 — foruden en almindelig Bestemmelse om, at Kommunerne ikke paa egen Haand kunne afholde en hvilken som helst Udgift — findes en udtrykkelig Bestemmelse for Landkommunernes Vedkommende om, at Bidrag til de fri Fattiggasser ikke kunne ydes af Kommunerne uden Amtsraadets Samtykke. Deri ligger altsaa en Anerkendelse af, at saadanne Tilskud fra Kommunernes Side ikke i og for sig ere forkastelige, men noget ganske andet er det jo nu gennem dette Lovforslag at sætte en Præmie og en stor Præmie paa at yde saadanne Tilskud igennem det Vederlag, der kan faas af Statskassen. Der kan jo ikke være nogen Tvivl om, at alle Landets Kommuner ville straks efter, at en saadan Lov er kommen, vedtage et saa stort Tilskud til de fri Fattiggasser, som svarer til 20 Ø. pr. Beboer af Kommunen, for derigennem at erhverve fra Statskassen 10 Ø. pr. Beboer af Kommunen, store og smaa. Og naar man saa siger: Det er jo ikke nogen Herrefærd, ikke noget at tale saa meget om finansielt — ja hvad betyder det at give 10 Ø. pr. Indvaaner i Danmark? Det betyder $\frac{1}{4}$ Million om Aaret, og det hele Beløb, der vil tilflyde de fri Fattiggasser gennem denne Bestemmelse, vil altsaa være 3 Gange $\frac{1}{4}$ Million, $\frac{3}{4}$ Million. Den fri Fattiggasse bliver altsaa

paa en Gang ophøjet til en Institution af virkelig Betydning, til en Fattiggasse ved Siden af de bestaaende Fattiggasser. Ganske vist har den ikke Lov til at give noget til den kommunale Fattiggasses Forsørgelseslemmer, men ellers i øvrigt er dens Virksomhed saa fri som muligt. Og at de to Kasser ville kunne arbejde i Forening, derom kan der jo slet ikke være nogen Tvivl, saa at det Tilskud fra Staten, der er til Lettelse for de fattiges Kasse, ogsaa bliver til Lettelse for Kommunerne. Og alle Kommuner ville, som sagt, skynde sig at votere Bidrag til de fri Fattiggasser, for at de kunne faa de 10 Ø. pr. Indvaaner af Statskassen.

Maa jeg blot tilføje det, at jeg er bleven underrettet om først i Dag, at der i Folketinget er henvist til, at jeg for 17—18 Aar siden har gjort mig skyldig i at foreslaa et stort Bidrag til de fri Fattiggasser. Jeg søgte efter for at finde Datoen derpaa, den kunde imidlertid ikke oplyses efter de Forhandlinger i Tinget, som jeg saa. Men nu takker jeg den højtærede Minister for, at han har opgivet mig Datoen, og det skal være mig meget kært at efterse, hvorledes det hænger sammen med denne Sag. Jeg erindrer meget godt, at jeg ikke en Gang, men gentagne Gange foreslog, at Kommunekassen, altsaa ogsaa den fri Fattiggasse, skulde væsentlig styrkes ved en Del Forbrugsafgifter, der betales til Staten. Men at jeg særlig skulde have gjort dette med Hensyn til de fattiges Kasse, det er i alt Fald gaaet ud af min Erindring. Men jeg skal nok komme efter det. Derimod erindrer jeg meget godt, og jeg kan ogsaa angive Datoen derpaa, at jeg i 1879 — det var i et Lovforslag om særlige Foranstaltninger i Anledning af Arbejdsløshed — foreslog, at man for at sætte Kommunerne i Stand til fyldigst at hjælpe paa Arbejdsløsheden, uden at deres Bidrag skulde faa Karakter af Fattighjælp og have dens Følger, henviste til Hjælp fra de fattiges Kasse og fritog de fri Fattiggasser for at skulle søge Amtsrådets Samtykke. Der var flere andre Foranstaltninger, der bleve truffet samtidig dermed, for at sætte Kasserne i Stand til virkelig at kunne tilvejebringe Midlerne dertil. Altsaa i dette Tilfælde erkender jeg, at jeg har søgt at benytte og virkelig ogsaa fik benyttet de fri Fattiggasser til at arbejde i langt større Maal end det lille Omfang, hvori den fri Fattigforsørgelseskasse, hvilende paa frivillige Bidrag, ellers daglig arbejder.